

Til

Partiernes teleordførere -Folketinget

Udvalget for Digitalisering og IT -Folketinget

Vi er en lille gruppe af kommunale medarbejdere, der over flere år har drøftet de mange aspekter og udfordringer på teleområdet. Vores interesse for teleområdet er stor og tager afsæt i vores daglige arbejde. Vores netværk har på mange måder været godt. Vi arbejder altid tæt med både KL og Digitaliseringsstyrelsen. Derfor er mange af vores synspunkter og ideer da også kendte der.

Den 18. september i år var vi inviteret til at deltage i Folketingets høring om det kommende teleforlig. Det teleforlig der lige nu optager jer alle. Høring fandt sted i Landstingssalen og én fra vores netværk afleverede vores fælles input som taler. Her blev vi så bedt om at fremsende vores kommentarer skriftligt til jer. På denne baggrund får I derfor denne skrivelse med vores ideer, kommentarer og overvejelser.

Og nu til sagen.

Rygraden: I Danmark har vi før stået ved skelsættende beslutninger, der formede vores fremtid. Da vi etablerede el-infrastrukturen med strøm til alle, var det eksempelvis glødepæren, der drev udviklingen. El-infrastrukturen blev hurtigt rygraden i den innovation, der transformererede vores samfund og gjorde brugen af vaskemaskiner, køleskabe og senere avancerede apparater muligt. Ting der i dag er uundværlige dele af hverdagen.

Tilsvarende er en robust digital infrastruktur i dag afgørende for en fortsat samfundsudvikling og sikkerhed i fremtiden. Den offentlige sektor bredt forstået implementerer nu og fremover flere og flere digitale løsninger. Det stiller mange krav til den digitale infrastruktur. Det er afgørende vigtigt, at alle kommunernes borgere sikres muligheden for at kunne benytte de digitale løsninger via infrastrukturen. Derfor anbefaler vi, at målsætningen for det nye Teleforlig som minimum bringes på niveau med EU's besluttede målsætning for 2030.

Kritisk infrastruktur: Den digitale infrastruktur skal kunne understøtte borgernes behov i dag og fremover. Den skal sikre en støt stigende digitalisering af kommunernes services overfor borgerne. Men den skal også fremtidssikres som en del af Danmarks kritiske infrastruktur. Vi efterlyser, at Danmark, i lighed med flere EU-lande, officielt definerer den digitale infrastruktur som kritisk. Myndighedernes muligheder for at kommunikere med og servicere borgerne – især under kriser – afhænger nemlig af stabile og sikre forbindelser. Derfor bør de digitale forbindelser ses som kritiske og fremover kunne indgå i den nationale

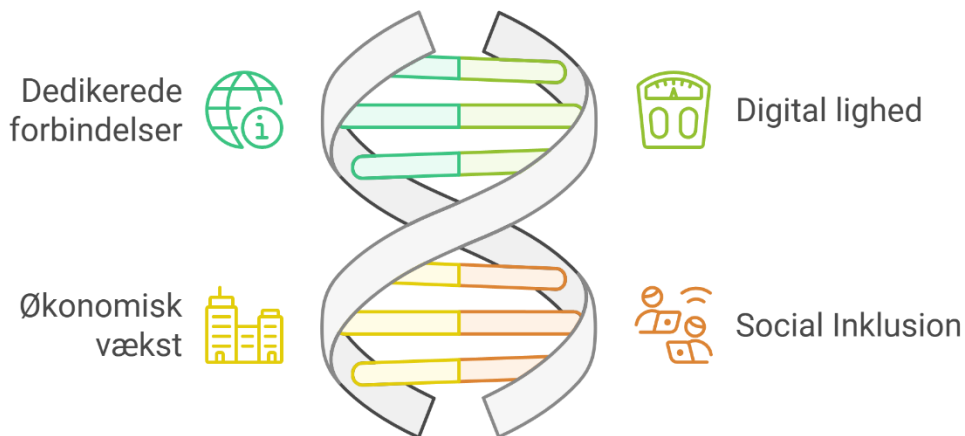
beredskabsplan. Tiderne er usikre. Borgere og myndigheder arbejder på at kunne håndtere kriser både privat og i kommunale enheder. Et sikkerhedsmæssigt perspektiv indføjet i telefonloven er derfor vigtigt.

Herefter følger lidt om kablet og ikke kablet bredbånd.

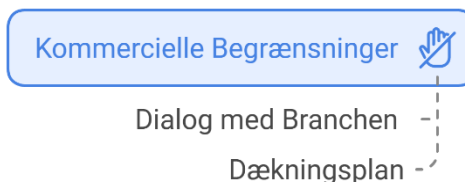
Kablet bredbånd.

1. Kablet bredbånd til alle adresser med strøm

Alle adresser med strøm bør også have adgang til en 1Gbit kablet bredbåndsforbindelse. Populært sagt skal det være tilgængeligt "ude i vejen" hos alle. Det vi peger på her er fiber jf. EU's målsætning. Et sammenkoblet Danmark sikrer, at ingen lokale områder sakker bagud i den digitale udvikling. Det er ikke tilfredsstillende blot at tænke "*Vi er langt. Vi er jo næsten i mål*" og så lade det være op til restgruppen at klare sig selv. Alle borgere, alle husstande og det samlede erhvervsliv skal fremtidssikres og gives muligheden for at være med på kablet bredbånd. Det er en statslig opgave at sikre hullerne lukkes, når telebranchen, der opererer på markedsvilkår, ikke når derud.

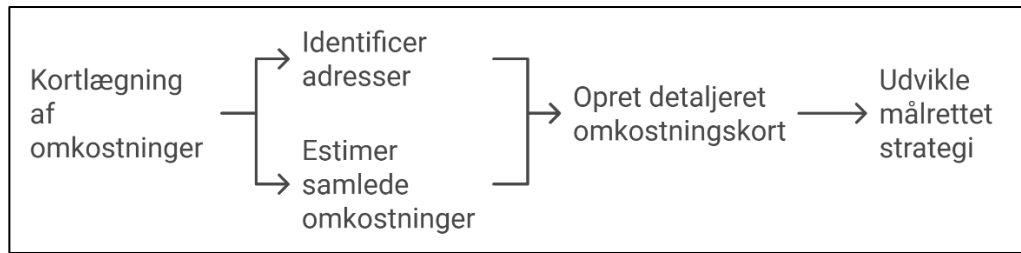

2. **Dialog med branchen:** Klimadastyrrelsen bør gå i åben dialog med telebranchen om de adresser, der ikke kan dække kommercielt. Det bør det fremgå af telefonloven, at der ønskes udarbejdet en udbygningsplan, der sikrer dækningen i de ikke dækkede områder. Planen bør formuleres i et samarbejde med operatørerne.

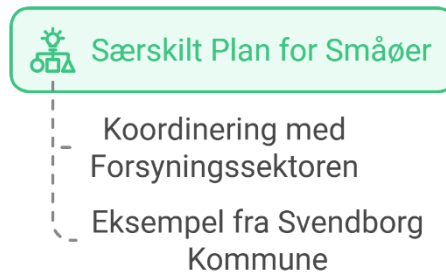

3. **Kortlægning af omkostninger:** Når kortlægningen ovenfor er på plads, bør der laves en detaljeret redegørelse for, hvad det vil koste at etablere kablet bredbånd, altså fiber, til alle de kortlagte adresser. Dette så de der ikke dækkes på markedsvilkår kan komme med. Kortlægning og beregningerne skal danne grundlag for en målrettet strategi til dækning og fremtidssikring af alle adresser. Kortlægningen vil også give en indikation af, hvad det faktisk vil koste at komme i mål politisk. Man vil politisk have en reel mulighed for centralt

at prioritere de fornødne ressourcer til formålet. Samtidig vil kortlægning og beregninger gøre det muligt at drøfte en eventuel medfinansiering fra teleleverandørerne.

4. **Småøerne:** Småøerne må ikke glemmes i teleforliget. For de småøer, der mangler bredbånd, kan det overvejes at lave en koordineret indsats sammen med forsyningsbranchen/de kommunale forsyningselskaber. Dette så fiberkabler etableres løbende samtidig med udskiftning og etablering af vand-, kloak- eller elkabler til småøerne. I Svendborg Kommune er dette eksempelvis lykket flere gange og den fremgangsmåde kan tjene som det gode eksempel for resten af landet.

5. **Udfasning af kobbernettet:** Udfasningen af kobbernettet kan efterlade borgere i yderområder uden stabil dækning. En tydelig formuleret plan om udfasningen kan sikre samarbejde om udfasning mellem TDC og andre operatører, så ingen borgere lades tilbage i kommunerne uden en kablet forbindelse. I de tilfælde, hvor kobberkablet afbrydes spontant uden om udfasningsplanen, skal bredbåndsforsyningsikkerheden prioriteres og en procedure for genopretning af en fastbredbåndsforbindelse træde i kraft. Der efterlyses en besluttet og forpligtigende procedure herfor.

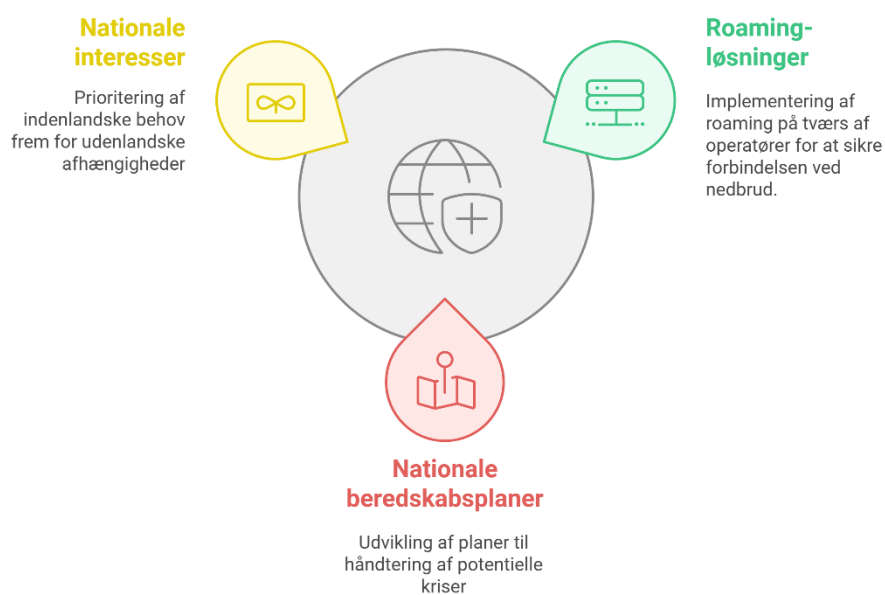

6. **Regler for opetid:** Der bør fastsættes krav om opetid og regler for, hvor hurtigt fejl skal udbedres af teleoperatørerne. Brugere bør her sikres kompensation ved længerevarende afbrydelser. Operatørerne bør altid have klare planer for, hvordan nedbrud håndteres af dem.

Mobilt bredbånd.

- Kortlægning:** Der bør laves en detaljeret kortlægning af den samlede mobile bredbåndsdækning i kommunerne. Dette r ikke nok med et mere overordnet kort over operatørernes net og dataforsyning i kommunerne. Vi foreslår derfor, at Digitaliseringsstyrelsen sammen med telebranchen identificerer og beskriver en sammenhængende oversigt og plan for en 100% mobile dækning i alle kommuner. Dette så der kan leveres en fremtidssikret dækning på både adresse- og geografisk niveau.
- Sårbarhed og beredskabsplaner:** I stedet for at foreslå en yderligere konsolidering af branchen foreslås det, at der sættes krav om at arbejde henimod roaming-løsninger på tværs af operatørerne. Leverandører skal også kunne indgå i den nationale beredskabsplan, så sårbarheder undgås. Sårbarhederne kan være uønskede angreb på infrastrukturen eller en øget afhængighed af store, udenlandske operatører. Nationale interesser skal prioriteres i en hver krisesituation. En evt. konsolidering kan medføre højere priser og øget sårbarhed. Hvis der eksempelvis er ét mobilnetværk, som ejes af én netværksleverandør, hvad gør man så, hvis deres net går ned eller angribes?

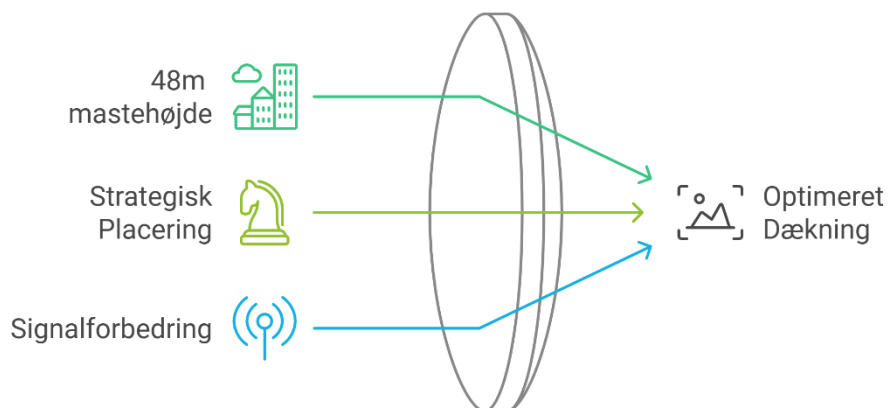
3. **Master med kun én eller få operatører:** Der er behov for kortlægning af tele-master og antenner, der kun benyttes af en eller to operatører. Det vores opfattelse, at operatørerne i mange dele af landet ønsker at opsætte egne master frem for at dele de eksisterende. En national kortlægning bør laves og følges op med krav om koordination. Kortlægningen vil kunne skabe overblik over antallet af tele-master og antenner med en eller to operatører i. Kortlægningen skal samtidig synliggøre, hvor høje de eksisterende telemasterne er.

Kortlægningen vil kunne danne grundlag for en strategi, der fremmer bedre udnyttelse af eksisterende infrastruktur. Kortlægningen vil også kunne danne et grundlag for en forpligtigende koordination mellem teleoperatørerne, samt bruges strategisk til opsætning af master på tværs af kommunegrænser. Dette så der tilvejebringes en sammenhængende, geografisk dækning i alle kommunerne.

Det hele handler meget om, hvorvidt der skal en eller flere teleoperatører op i samme telemast. Som vi oplever det i dag, så spørger man uforpligtigende hinanden i forhold til at komme med op eller ej. Det skal der strammes op på, så alle skal med op, hvor det er muligt.

I øvrigt kan kommunerne ikke levere en 100% saglig vurdering af, hvorvidt et område trænger til en mast mere eller ej. Det er planlæggerens opgave hos enten leverandøren eller den statslige styrelse.

4. **Krav til tele-masters højder:** Tele-master bør derfor som minimum være på 48 meters højde alle de steder, hvor det er muligt. Højden på 48 meter kan sikre plads til alle teleoperatører og dermed en bedre dækning fra hver mast. En mast på 48 meter er bedre end opsætning af to master på 42 meter indenfor en kort afstand tilhørende to forskellige teleleverandører.

Finansiering af udbygning: For at sikre en finansiering, der gør det politisk muligt at få restgruppen med, kan det overvejes, at der prioriteres midler fra en kommende frekvensauktion hertil.

Alle vores beskrevne forslag, synspunkter og ideer har afsæt i vores erfaringer og oplevelser i kommunerne. De kan forhåbentlig være med til at sikre, at alle borgere og erhverv i fremtiden kan have maksimal gavn af en stærk, digital infrastruktur.

Tak for jeres tid.

Hilsen fra os alle netværket.

Vi er:

- Claus Pedersen, Herning Kommune
- Ib Ø. Rasmussen, Faxe Kommune
- Sara Rosager Mortensen, Assens Kommune
- David Schwartz Møller, Svendborg Kommune
- Niels Kjærgaard, Guldborgsund Kommune
- Thomas Kampmann, Business Region North Denmark
- Henrik Hagelskjær, Byregion Fyn.

22.11.2024